

Nevşehir Valisi İnci SEZER BECEL

“ Nevşehir 1985 yılında UNESCO tarafından doğal ve kültürel miras bölgesine sahip bir yöre olarak tescil edilmiş. ”

Nevşehir ilinde Haziran-2020'den bu yana görev yapıyorsunuz. Genel olarak Nevşehir ilini nasıl tanımlarsınız?

Nevşehir, hiç kuşkusuz sadece Türkiye'nin değil, Dünya'nın da en ilginç yörelerinden. Olağanüstü coğrafyası ve tarihi nedeniyle 1985 yılında UNESCO tarafından doğal ve kültürel miras bölgesine sahip bir yöre olarak tescil edilmiş. Dolayısıyla bu son derece önemli değeri önümüzdeki kuşaklara aktarabilmek için bizlere çok büyük bir sorumluluk düşüyor. Nevşehir, gerçekten önemli fırsatları bünyesinde barındıran,

her yıl milyonlarca ziyaretçiyi ağırlayan ender şehirlerimizden. Şöyle ki, İlimiz, peribacaları ve vadiler gibi jeolojik harikalarını, doğa ile baş başa kalmak isteyenler için son derece sakin ve dinlendirici ortamlarını, keşfedilmeyi bekleyen yer altı şehirlerini, arkeolojik kalıntılarını, trekking, binicilik, bisiklet gibi sportif faaliyetleri yapmak isteyenlere kucak açan vadilerimizin yanı sıra termalleri ile de sağlığına çözüm arayanlar için en uygun destinasyonlardan biridir. Yine Ahilik kültürü ve Hacıbektaş Veli hoşgörüsünün

kesişim noktalarında yer almaktadır. Nevşehir'imizin turistik değerleri elbette ön planda ancak tarımsal üretimle birlikte en fazla kabak çekirdeğinin üretildiği, patates ve limonun depolandığı bereketli bir şehirdir. Patatesin yanı sıra Akdeniz'de üretilen portakal, greylift ve limon gibi narenciyeler de özellikle Ortahisar, Kavak gibi beldelerimizde bulunan doğal soğuk hava depolarında uzunca bir süre saklanıp daha sonra yurdumuzun dört bir köşesinde satışa sunulmakta.

Nevşehir ilinin tarihsel geçmişinde öne çıkan dönüm noktalarından bahsedebilir misiniz?

Nevşehir oldukça derin tarihsel bir geçmişe sahip. Yazısız zamanlardan itibaren Hattileri, Hititleri, Frigyalı, Persleri, Hellenleri, Romalıları, Bizanslıları, Selçuklu ve Osmanlı'yı da içine alan çok sayıda medeniyetlere ev sahipliği yapmış; Anadolu kültürünün temelini oluşturmuş bir kültürel geçiş sahasıdır. Bugün

İlimizde yapılan araştırmalar bölgenin tarihsel gelişimine ışık tutmakta. Anadolu'nun en ilginç kültürel zenginliklerinden biri olan ve birçok film, belgesel ve diziye konu olan çeşitli büyüklükteki yer altı yerleşimleri en fazla sadece ilimizde bulunmakta. Gizemi hala çözülmemiş bu yerleşimler bölgemizin en ilgi çekici kalıntılarıdır. Ayrıca ilimiz, özellikle Göreme ve çevresinde kayalara oyulmuş yüzlerce kaya kiliseleri ve Bektaşî inancının merkezi olması nedeniyle inanç turizminin de önemli temsilcilerinden.

Nevşehir kadim tarihi ve kültürel varlıkları, tarım, turizm ve sanayi potansiyeli; doğal kaynakları, yaşam tarzı ve gelenekleri ile tanınan illerinden biridir. Bu bağlamda il'in sahip olduğu potansiyelin yeterince değerlendirildiğini düşünüyor musunuz? Bu konuya yönelik çalışmalardan söz edebilir misiniz?

Sanayileşme ve küresel gelişmelerle birlikte gerek dünyada, gerek ülkemizde, gerekse ilimizde bir takım geleneksel yaşam tarzı, kültürel öğelerimiz erozyona uğramıştır. Özellikle turizmin ilimizde hızlı yükselişle birlikte Avanos, Ürgüp, Göreme, Uçhisar gibi ilçe ve beldelerimizde geleneksel yaşam tarzı terk edilerek turizme bir geçiş söz konusu olmuştur. Bu durumdan en çok etkilenen kırsal hayat, dolayısıyla tarım ve hayvancılık gibi unsurlar terk edilmeye

başlanmıştır. Bunun dışında yerel mutfağımız, bahçelerde üretim elde ettiğimiz pekmez, turşu, salça ve

benzeri ürünlere olan ilgi bir noktada azalmıştır. Ancak gerek üniversiteler gerekse kurumlarımızla ve sivil toplum örgütleriyle dirsek temasımız bu sorunların giderilmesine yönelik bazı projelerin ortaya çıkmasına vesile olmuştur. Örneğin İlimizde birçok kadın kooperatifi bu doğrultuda kurulmuş ve desteklenmektedir. Özellikle kırsal bölgelerimizde ve turistik merkezlerde faaliyet gösteren bu kooperatifler yerel ürünlerin yetiştirilmesi ve tekrar yaşam tarzımızın bir parçası yapılmasına yönelik birçok faaliyet gerçekleştirmektedirler. Ayrıca bu alanlarda kadınlarımızın kendilerini gerçekleştirmeleri söz konusu olmuş, Anadolu kadınının üretim ve ticarette ne denli başarılı olabileceğinin bir göstergesi haline almıştır. Bugün hala birçok kooperatif temsilcisiyle ortak toplantılar ve projeler geliştire-

rek özellikle coğrafi işaretli ürünlerimizin korunmasına çalışmaktayız.

Çeşitli kurumlarla birlikte gerçekleştirdiğimiz program ve projelerle yerel kültür ve geleneklerimizi korumaya çalışıyoruz. Örneğin Avanos çömleği, Derinkuyu kuru fasulyesi, Kaymaklı kuru kaymağı, Kaymaklı çöreği, Nevşehir kabak çekirdeği, Nevşehir pomzusu, Nevşehir simidi, Nevşehir testi kebabı gibi 8 coğrafi işaretli ürünlerimizin yanı sıra 4 adet

de başvurumuz bulunmakta. 15 ürünümüzün de üzerinde çalışıyoruz. Burada kadınlarımıza ve gençlerimize özellikle çok güveniyoruz.

Nevşehir ilinin ileriye dönük vizyonu nedir? 2053 yılında ilinizi nerede görmek istiyorsunuz? Bununla ilgili bir yol haritanız var mı?

Nevşehir'imizi turizmde dünya markası haline getirirken sahip olduğu doğal ve kültürel değerleri korumak, yaşatmak, tanıtmak, gelecek kuşaklara aktarmak ve tüm ziyaretçilere karşı sorumluluğunu da yerine getirmek. İlimizin marka değerini daha da yükselterek ulusal ve uluslararası düzeyde uygulamaya geçireceği projelerle bölge turizminin ve Türkiye turizminin gelişmesine katkı sağlamak temel amacımız. Bu anlamda 2021-2025 Turizm Tanıtım Stratejimizi birçok kurum, ku-

runu, özel sektör ve sivil toplumun katılımıyla hazırladık. Halihazırda Valiliğimiz öncülüğünde tanıtım alt stratejileri geliştiriliyor. Bundan sonra ilimiz için yapılacak tanıtım ve geliştirmelerin bu stratejilerde yorumlanan sürdürülebilir turizm kriterleri çerçevesinde gerçekleştirmeyi hedefliyoruz.

Nevşehir ilinde başlamış olan ve özellikle önem verdiğiniz proje ya da projeler var mı? Bahsedebilir misiniz?

Tarımda, 1.5 milyar lira yatırımı olan Kozaklı Tarıma Dayalı İhtisas (Jeotermal Kaynaklı Sera) Organize Sanayi Bölgesi Projesi önem verdiğimiz projeler arasındadır. 1.352 milyon m² lik bir alana kurulacak, Türkiye'nin en büyük 2. tarıma dayalı ihtisas jeotermal kaynaklı serası olacaktır. 1.500 kişiye doğrudan 3000 kişiye dolaylı istihdam sağlaması planlanıyor. Yüksek katma değerli üretim meyve, sebze ticaretinden de 750 milyon lira gelir elde edilecek. Yenilenebilir hibrit enerji sistemi, 4 farklı yenilenebilir enerji kaynağı kullanılacak. Yılda 40.000 ton üretim sağlanacak. 1.352 milyon m² tarım dışı alan tarıma kazandırılacak. Proje kapsamında kadınlarında üretim ve işletme noktasında dahil

olduğu çeşitli faaliyetlerle bu projemizi zenginleştirmeyi planlıyoruz.

Sanayide ise, Nevşehir ve Acıgöl ilçemizde organize sanayi bölgeleri ilimiz sanayisinin gelişiminde bir rol oynamakta. SEGE (Sosyo Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması) araştırması sonucu bölgesel gelişmişlik farkı nedeniyle ilimiz 4. Bölge desteklerinden faydalanırken OSB'lerimiz ise bir üst bölge yani 5. Bölge desteklerinden faydalanabilmektedir. Bu kapsamda SEGE sıralamasına göre 5. Bölge desteğinden faydalanan Acıgöl ilçemizde bulunan OSB'miz ise 6. Bölge desteklerinden faydalandığından yatırımcılar için daha cazip olmaktadır. Boğaz OSB mevcut alan 87 hektarda faaliyet gösteriyordu. İlave çalışma ile 414 hektara ulaştı. Sektör olarak karma OSB olarak düzenlenmiş, ana metal sanayi ağırlıklı. Burada 54 adet üretime geçen firmamız bulunmakta ve 1535 kişi istihdam edilmekte.

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı arasında imzalanan protokol ile genç ve kadın istihdamına yönelik kurulacak 'Tekstil Kent Projesi'ne her iki bakanlık tarafından toplam 12 milyon lira hibe desteği sağlandı. 2023 yılının ilk çeyreğinde tamamlanması beklenen Tekstil Kent Projesi kapsamında yaklaşık 250 genç ve kadın istihdam edilecek. 2200m² kapalı alana sahip toplam 12 bin m² alan içerisinde yükselecek olan iki ayrı tekstil fabrikasının yeni bir cazibe merkezi olmasını, hem Nevşehir hem de ülke ekonomisine ciddi katkılar sağlamasını bekliyoruz.

Avanos-Kapadokya Organize Sanayi Bölgesi ise toplam 644.000.00m²lik alanda, Nevşehir Valiliği İl Özel İdaresi, Nevşehir Ticaret ve Sanayi Odası ve Avanos Belediyesinin işbirliği ile kuruldu. Avanos OSB'nin önemi, 8 farklı sektörden toplamda 35 adet işletme, 2.000 kişilik bir istihdam olanağını sağlayacak olması. Gerek ilimiz, gerekse ülke ekonomisi için ol-

dukça önemli bir potansiyeli barındırmakta. Bunun yanında sigorta, inşaat, nakliye, bankacılık ve hizmet sektörü gibi yan sektörlerde bu kalkınmadan kendi paylarını alması beklenmekte. Ayrıca ilçe merkezinde sıkışmış olan ve büyüyemeyen Kapadokya ile özdeşleşmiş el sanatlarının geliştirilebileceği, devam ettirilebileceği ve aynı zamanda gelen misafirlere çok daha sağlıklı olarak sunulabileceği bir alan oluşturuluyor. Elbette daha çok çanak çömlek ağırlıklı olacak.

Turizmde ise her geçen gün artan talebi karşılamak üzere turizme yönelik ziyaretçi eğilimlerini de dikkate alarak stratejilerimizi güncelliyor ve yeniliyoruz. Değişken ziyaretçi profillerine hizmet sunabilme adına birçok doğal zenginliği bünyesinde barındıran bölgemizin en ücra köşesine varana kadar erişilebilir olmasını önemsiyoruz. İlimizin turizm potansiyelini ortaya koymak

ve yenilikçi turizm modellerini ilimize kazandırmak için çalışmalar yürütüyoruz. Bu bağlamda Valiliğimizce Ürgüp ilçemize bağlı Ayvalı köyümüzde keşfedilmeyi bekleyen Çağlak Vadimizin sağlıklaştırılmasını ve turizme kazandırılmasını, yörenin sahip olduğu ve korunmasının gerekliliğini her an ifade ettiğimiz kültürel değerlerini yansıtabileceğimiz 'Köy Yaşam Merkezi'nin kurulmasını, yöre halkımızın turizm konusunda bilgi ve beceri düzeylerinin artırılmasını sağlayıcı eğitim faaliyetlerini, doğrudan finansal desteklerle yöre halkının turizm faaliyetlerinde bulunarak kalkınmasını ve ürettikleri ürünlerini katma değerli bir şekilde getirerek pazarlayabilmelerini sağlayacak köy pazarı kurulmasını içeren bir ekoturizm projesinin temellerini atıyoruz.

Bölgede bu tür strateji ve analizlerimizi daha doğru bir düzleme oturtmak

için big data, veri madenciliği gibi hususlara da eğiliyoruz. Bölgemize gelen turistlerin ve yapılan tüm faaliyetlerin istatistiklerini tutmaya yönelik bu hedefimiz, bizi daha doğru noktalara götüreceği kanaatindeyim.

Gastronomi eğitimi verecek Kapadokya Gastronomi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Türkiye'nin ilk gastronomi lisesi olma özelliği taşıyor. Bu okulumuz geleneksel Türk mutfağının gün yüzüne çıkmasını, yeni yaratıcı yaklaşımlarla yeniden tüketimde aktif olarak kullanılmasını, onun envanterinin çıkarılmasını, kayıt altına alınmasını amaçlamakta. Okulumuz aynı zamanda gastronomiyle ilgili AR-GE çalışmaları da yapacaktır.

İlkinin geçen yıl mayıs ayında Mustafaapaşa'da kutladığımız 'Gastro Kapadokya Yemek Şenliği' etkinliği Valiliğimiz himayelerinde, kamu ve özel sektör desteğiyle, 40 civarında

gastronomi konusunda uzmanların katılımıyla gerçekleşti. Gastro Kapadokya Yemek Şenliği etkinliği kapsamında tüm halka ve turistlere yönelik eğlenceli aktiviteler, yarışmalar ve yemek sunumları yapıldı. Festival sayesinde Nevşehir kadın kooperatifleri, dernekleri ve yerel üreticiler ürünlerini sergileyerek satış yapabileme fırsatını da buldu.

Nevşehir ilinin Kapadokya coğrafyasındaki yeri ve önemi konusunu izah edebilir misiniz? Bu yöndeki çalışmalarınızın hedefleri nelerdir?

Bölgemizde dört mevsim turizm faaliyetleri yapılmakta. Özellikle kültür turizminin yanı sıra inanç, termal ve son yıllarda gelişip çeşitlenen doğa sporları ile de gezginlerin ilgi odağı haline gelmiştir. Hiçbir yöre yoktur ki aynı anda trekking yapsın, dağ bisikletleri ile çevre dolaşılsın, birbirinden güzel vadilerde ata binilsin ya da kros yapılsın, jip'e, atv'ye binilip, Kızılırmak'ta jet bot deneyimlensin. Sabahın erken saatlerinde balonla gökyüzüne uçup Kapadokya'yı bambaşka bir açıdan seyretsin. Tüm bu etkinlikleri Kapadokya'da yapmak mümkün. Bu da ilimizi vazgeçilmez kılıyor. İşte bu nedenle 2022 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı

143 düzenlenmiş ören yeri arasında, Göreme Açık Hava Müzesi, Paşabağları ve Zelve Ören Yeri, Kaymaklı Yer Altı Şehri ve Derinkuyu Yer Altı Şehri ilk 10 ören yeri arasında yer almaktadır. Ayrıca Hacıbektaş Veli Müzemi de Türkiye'nin en çok ziyaret edilen 210 müze arasında ilk üçte yer alıyor. Türkiye'nin en önemli kültür destinasyonları arasında. Bunun yanında yakın tarih noktasında da oldukça önemli bir destinasyondur. Örneğin Damat İbrahim Paşa Külliyesi ile birlikte Lale Devri'nin örnekleri buna bir örnektir. Ürgüp Taşkınpaşa köyünde ise Selçuklu Dönemi'ne ait Taşkınpaşa Medresesi bu tarihi zenginliği daha da derinleştirmektedir. Buna ek ola-

rak son yıllarda güçlenen Erciyes Kış Turizmi ile birlikte destinasyonumuzun sezonunun genişlemesine katkı sunmuştur. Bölge olarak ele aldığımız da kışın kaymak için gelen turistlerin ilimizi de ziyaret etmeye başlaması önemli gelişmelerden olmuştur.

Kapadokya Kültür Yolu Projesi, Ürgüp'ün Şahinefendi köyünden başlayıp Avanos'un Çavuşin köyünde bitecek olan güzergâhta bulunan doğa, tarih ve kültürel alanların turizme kazandırılması, tanıtılması için spor turizmini at turları, bisiklet, kampçılık ve yürüyüş turlarını katarak bölge turizminde çeşitliliğin artırılması amaçlanmaktadır. Böylece bölgemize

gelen ziyaretçiler hem tarih, hem doğa, hem de spor yapmanın keyfini çıkarabilecekleri bir yürüyüş rotası oluşturuldu. Kapadokya kültür Yolu güzergâhında bulunan doğa, tarih ve kültürel alanların büyük bir bölümüne araçla ulaşmak mümkün olmadığı için, bu alanlara yaya, bisiklet ve atla ulaşma imkânı olan bir yürüyüş rotasını içeriyor. Kapadokya projesi kapsamında projelendirme, web sitesi, çevre düzenleme, köprü yapımı, restorasyon, bilgilendirme, yön levhaları gibi konularda ihale çalışmaları yapıldı ve çalışmalarımızın 2023 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Sağlık Turizmi kapsamında Mustafapaşa'da 'Termal Turizm Merkezi' oluşturulması planlandı. Mustafapaşa köyünde bulunan jeotermal su kaynağının iletim ve dağıtım hattı projesinin tamamlanmasıyla, bölgeye 'Jeotermal Kaynaklı Yatırımların Yapılmasının Sağlanması ve Mevcut Yapılmış Olan Yatırımların Faaliyete Geçirilmesi Projesi' için KOP Kalkınma İdaresi Başkanlığından Kültür Bakanlığında kaynak sağlanmakta olup 2023 yılı içerisinde projenin tamamlanması öngörülmektedir. Böylece Mustafapaşa Kozaklı'dan sonra ilimizin ikinci termal turizm merkezi olacaktır.

Nevşehir ilinin gelecek vizyonunda spor turizminin yeri ve önemi konusunda izah edilebilir misiniz? Bu yöndeki çalışmalarınızın hedefleri nelerdir?

Yerel dinamikler ve Valiliğimizin desteğiyle sportif faaliyetler düzenli olarak organize edilmekte. Bunların başında Salcano Kapadokya Bisiklet Festivali geliyor. 5 katagoride, Salcano Gran Fondo Kapadokya Uzun ve Kısa Tur, Bisiklet Köyü Buluşması, Eleme Yarışı ve Salcano Kapadokya Etap Yarışı. Uçhisar'da başlayıp yine aynı noktada Uçhisar'da tamamlanan 107km. lik parkur Uçhisar belde merkezinde, dar sokaklarda sadece lisanslı sporcuların katılabileceği bir yarışma.

3 farklı dağ bisikleti parkurlu bireysel zamana karşı noktadan noktaya yarış, olimpiik dağ bisikleti yarış da sadece lisanslı sporcuların katılabileceği bir yarışma. Sadece bisiklet sporu ile ilgilenenler değil, o spora ilgi duyan binlerce kişi bu etkinliği yakından takip etme fırsatı buluyorlar. Zaman zaman canlı yayınlanan bisiklet yarışmaları sayesinde Kapadokya Bölgesi'nin önemli belde-

leri ve vadileri sosyal medyanın da desteğiyle ilgi odağı haline gelmiş ve gündemde kalmıştır. Salcano Kapadokya Bisiklet Festivali ilk kez 2012 yılında düzenlendi ve aralıksız olarak devam etmekte. Sadece 2020 yılında pandemi nedeniyle ara verilmiştir.

Altmıştan fazla ülkeden binlerce kişinin katıldığı Salomon Cappadocia Ultra Maratonu, ise Salomon Kapadokya Ultra Trail, Salomon Kapadokya Medium Trail, Salomon Cappadocia Short Trail olmak 3 kategoride düzenlenmekte. 100km. üzeri uzun mesafe koşularının şampiyonlar ligi olarak kabul edilen Ultra Trail World Tour Pro seviyesinde yer alıyor ve koşuculara 1000 puan veriyor. 28 yarışın yer aldığı Ultra Trail World Tour takviminde yer alan Türkiye'den tek yarış olma özelliğiyle öne çıkıyor. Salomon Cappadocia Short Trail ise Ortahisar ve Göreme'den geçerek Göreme Dünya Miras Alanının en güzel vadilerini patikaları koşarak geçilmekte. Toplam uzunluk 38km. Çok sayıda ülkeden sporcuların katıldığı uluslararası nitelikteki yarışmada bir hafta süresince bölgede çok yoğun bir turizm hareketliliği sağlamakta.

Bunun dışında Pazar günü Kapadokya Bölgesi'nde yer alan ilköğretim öğrencilerinin katıldığı Kapadokya Çocuk Koşusu da yarış merkezinden başlayıp 1km.'lik parkuru tamamladıktan sonra yarış merkezinde son buluyor. Her yıl yaklaşık altı yüzden fazla ilköğretim öğrencisinin katılımı ile gerçekleşen organizasyonda tüm çocuklar kendileri için tasarlanmış özel t-shirtleri ile koşuyorlar. 2014 yılından itibaren kesintisiz düzenle-

nen yarışma Türkiye'deki en geniş katımlı patika koşusu konumunda. Bu organizasyonlar kamu ve özel sektör desteğiyle gerçekleşmekte.

Tüm bu sportif aktivitelerin dışında Türkiye Oryantiring Federasyonu tarafından bisikletle oryantiring yarışları da ilimizde düzenlenmekte. Türkiye'nin yanı sıra Belçika, Bulgaristan, Danimarka, Fransa, Macaristan, Litvanya, Portekiz, Slovenya ve İngiltere'den 106 sporcu katılıyor. Bu yarışmada kendilerine dağıtılan ve güzergahta yön bulmalarını sağlayacak haritaları bisikletlerine yerleştiren yarışmacılar köyün çevresindeki 5km.lik bir parkurda mücadele edip hedefi bulmaya çalışıyorlar. Yarışmalar Ürgüp'ün Ortahisar beldesinde, Mustafapaşa köyünde ve Göreme beldesinde yapılıyor.

İlimiz, Avrupa Başkentleri ve Spor Şehirleri Federasyonu tarafından 2021 Avrupa Spor Şehri ilan edildi. Sadece Avrupa'da değil tüm Dünya'da spor kültürünün yaygınlaştırılması etkin bir şehir ağırları örgüsü oluşturmayı amaç edinen ACES tarafından yapılan bu değerlendirme, hem ülkemiz,

hem de Nevşehir'imiz adına gurur verici bir gelişmedir. Bu sayede İlimizin uluslararası arenada tanınırlığının daha da artacağı şüphesizdir. Ayrıca sporla ilgili yapacağımız projelerde Avrupa Delegasyonu gibi hibe kuruluşlarından hibe desteği almamızı da kolaylaştıracak, Uluslararası spor organizasyonlarının şehrimizde yapılmasına olanak sağlayacaktır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı ve

Kültür ve Turizm Bakanlığının yanı sıra birlikte diğer Bakanlıklarımızla da ortaklaşa yürüttüğümüz 'Türkiye Bisiklet Yolu Ağı Master Planı Hazırlanması Projesi' kapsamında İlimiz, toplamda 1650 km'lik beş güzergaha sahip 'Anadolu Koridoru Bisiklet Yolu Planlamasında' iki güzergaha dahil edilmiştir. Bu kapsamda İlimiz Konya-Kapadokya ve Ankara-Aksaray-Kapadokya güzergahları olmak üzere iki farklı güzergahta yer almaktadır. 443

km'lik Ankara-Aksaray-Kapadokya güzergahında bisiklet severlere Kapadokya bölgemiz yani Aksaray-Nevşehir 372 km'lik bir güzergah sunmakta. 310 km'lik Konya-Aksaray-Kapadokya güzergahında ise bisiklet severlere Kapadokya Bölgesi'nde yaklaşık 125 km'lik bir güzergah sunulmaktadır. İlimiz dağ bisikleti gezileri ve yarışlarının parkurları açısından da oldukça zengin. Bu parkurlar, doğal olmasının yanı sıra bisiklet severlere tarihi ve kültürel bir çeşitlilik sunmakta. Bu nedenle trekking parkurları bisiklet için de cazip hale gelmiş. Bugün Bağlıdere Vadisi, Güvercinlik Vadisi, Zemi Vadisi, Görkündere Vadisi, Kızılçukur Vadisi, Güllüdere-I ve Güllüdere-II Vadileri, Meskendir Vadisi, Gomeda ve Üzenge Vadileri, Çat ve Fırınasma Vadileri, Balkanderesi Vadisi gibi 13 parkura sahip.

Gördüğümüz gibi, İlimizin doğal, kültürel ve tarihi dokusu sporun kültürle ve coğrafya ile iç içe geçmesine son derece elverişli. Dolayısıyla spor turizminin bölgenin tanıtımı için tanınmış sporcuların da gücünden faydalanan önemli bir tanıtım aracı olduğunu biliyoruz. Bir bakıma küçük bütçelerle çok fazla kişiye ulaşabiliyoruz.

Nevşehir ilinde kültür turizmine yönelik kazı ve restorasyon çalışması var mı? Varsa bahsedebilir misiniz? Kazı çalışmalarının bölgeye sağlayacağı katkılar konusunda ne düşünüyorsunuz?

İlimizde halihazırda biri arkeolojik, ikisi fosil kazısı olmak üzere 3 kazımız var. Gülşehir İlçesi, Ovaören köyü yakınlarındaki Ovaören'deki (Yassıhöyük) kazı çalışmaları Gazi Üniversitesi Prof. Dr. Yücel ŞENYURT başkanlığında 2007 yılında başlamış. Kazı çalışmaları Yukarı Şehir (Yassıhöyük) ve Aşağı Şehirde (Topakhöyük) devam etmekte. Yapılan çalışmalar sonucunda kentin taş üzerine kerpiçten yapılmış sur duvarları açığa çıkarılmış. Höyükte Roma, Demir Çağ, Hitit, Asur Ticaret Kolonileri Çağı ve Eski Tunç Çağına ait eserler ele geçmiştir. Şu anda eserlerin hepsi Nevşehir Müzesinde koruma altında.

Fosil kazılarına gelince, Nevşehir Hacıbektaş Veli Üniversitesinden Prof. Dr. Cesur Pehlevan'ın Gülşe-

hir'de, Hacıbayram Veli Üniversitesinden Prof. Dr. Okşan Ürgüp'ün Sofular köyündeki fosil kazılarımız halen devam etmekte. Şimdiye kadar yapılan fosil kazıları sonucu faunanın yani hayvan çeşitliliği zengin olduğu görülmüş. İlk belirlemelere göre gergedan, fil, boynuzlu hayvanlar, zürafa ve üç parmaklı ata ait örnekler ele geçmiştir. Araştırmacılara göre bu türler çalılık ve nispeten de ağaçlık, ormanlık olan bir ortamda yaşamışlar. İlimiz jeolojik devirlerde günümüz Afrika'sına benzer tropical ya da yarı tropical bir iklime sahipmiş.

Tüm bu kazıların yanı sıra Nevşehir Kalesi'nin eteğinde açığa çıkarılan yüzlerce odadan oluşan kaya yerleşimi Nevşehir'in ilk kez 1500 yıl önce ikamet edildiğine işaret etmekte. Burada bulunan MS. 5. Yüzyıla ait kaya manastırı ve 12. Yüzyıla ait kaya kilisesi il merkezindeki önemli kalıntılar arasında. Nevşehir Belediyesi ve Nevşehir Müzesinin ortaklaşa yapmış olduğu çalışmalar neticesine bu yerleşimde ele geçen son derece önemli buluntular bugün Nevşehir Müzesi'nde sergilenmeyi bekliyor.

Restorasyonlar ise en önem verdiğimiz konuların başında geliyor. 2010 yılından itibaren özellikle

Göreme Açık Hava Müzesi içindeki kaya oyma kiliselerin restorasyonu yoğunluk kazandı. İtalya'daki Viterbo Üniversitesinden Prof. Dr. Maria Andaloro başkanlığındaki bir restorasyon ekibi ile Tokalı Kilise'de restorasyon çalışmalarımız devam ediyor. Aynı ekiple geçtiğimiz yıllarda restorasyonu tamamlanan Ürgüp'ün Şahinefendi köyü yakınlarındaki Kırk Şehitler Kilisesi'ni ziyarete açtık. Şimdi sırada Türk ve Japon bilim adamlarından oluşan bir heyetle Ürgüp'ün Cemil köyü yakınlarındaki Keşlik Manastırı'nın restorasyonuna başlamayı planlıyoruz.

Kapadokya turizminde öne çıkan doğa, tarih ve kültürel özelliklerinin birçoğunu bir arada barındıran Mustafapaşa Manastır Vadisi projesi yaklaşık 10 hektarlık bir alanı kapsıyor. Vadide bulunan kaya oyma kiliselerin restorasyonlarını da içeren projenin tamamlandığı takdirde, yeni turizm destinasyonunun oluşturulmasını, bölgede belli noktadaki turist yoğunlaşmalarını minimize etmesini, turizm aktivitelerinin bölge geneline yayılmasını ve bölge turizmine kazandırmasını amaçlıyoruz. Bu çalışmalarının tamamının kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliği çerçevesinde yapılması hedeflenmektedir.

Nevşehir turizminin yoğun olarak Göreme, Uçhisar, Ürgüp üçgeninde yapıldığı görülmektedir. Valiliğiniz olarak ilinizde yeni belirlediğiniz turizm alanları var mı? Var ise buraları turizme kazandırmak için yapılan çalışmalar nelerdir?

Zengin doğa, tarih ve kültür birikimine sahip olan ilimiz en çok tercih edilen kültür gezilerinin başında gelmekte. Kapadokya'ya gelen turistlerin mutlaka gezmeleri gereken Göreme Açık Hava Müzesi, Paşabağları ve Zelve Ören Yeri ve Kaymaklı, Derinkuyu Yer Altı Şehirleri gibi ören yerleri var. Biz misafirlerimizin daha uzun süre Kapadokya'da kalmaları için onlara alternatif yerler sunmak farklı deneyimler sunmayı planladık. Şu anda Ahiler Kalkınma Ajansı desteğiyle tarihi ve kültürel açıdan çok zengin olan Mustafapaşa'yı da içine alan 'Kapadokya Kültür Yolu Projesi'ni tamamlamak üzereyiz. Böylece turistlerin hem Uçhisar, Göreme, Avanos ve Ürgüp arasında sıkışmasının önüne geçmiş olacağız, hem de pek bilinmeyen yerleri düzenleyip onlara yeni fırsat tanımış olacağız. Üstelik Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü tarafından 2021 yılında Dünyanın En İyi Turizm Köyü seçilen Mustafapaşa köyü, gerek oldukça iyi korunmuş sivil mimarlık eserleriyle, gerekse medresesi ve kiliseleriyle buna en iyi örnektir.

Bildiğiniz gibi en önemli turizm türlerinden birisi olan kırsal turizm son yıllarda daha fazla ön plana çıkmaya başladı. İlimizin kırsal alanlara yönelik turizm potansiyeli, turistlere etnik ve coğrafi karakterinden, tarihinden, farklı kültüründen ve kırsal

doğasından kaynaklanan gizemli bir çekicilik sunmakta. Ziyaretçilerimize olağandan farklı bir deneyim yaşamaları, yeni şeyler keşfetmeleri, farklı olanı görmeleri yönündeki istekleri alternatif turizm türlerine verilen önemi her geçen gün artırmakta. Ziyaretçilerin kalabalıklarından uzaklaşma isteği ve ziyaret ettikleri bölgenin tüm zenginliklerini deneyimleme arzuları, bizi turizm arz potansiyeli olan bölgeleri yeni turizm destinasyonları bulma/oluşturma arayışına yöneltmekte. Biz de gerek tüm ziyaretçi türlerine hizmet verebilme, gerekse koruma-kullan-

ma ilkeleri kapsamında bölgemizde ziyaretçi yönetimi sağlama adına Ayvalı Çağlak Vadisi, Çat Fırınasma Vadisi, Gülşehir Açık Saray gibi turizm potansiyeli olan bölgelerimizi yerel ve ulusal kaynaklarımızla destekleyerek turizme kazandırmaya çalışmaktayız.

Türkiye'nin en uzun nehri olan Kızılırmak, Gülşehir ilçemizin kuzeyinden geçmekte. Kızılırmak sol sahilinde yer alan 90.000 m²'lik alan üzerine tamamı Gülşehir Belediyesi tarafından 'Millet Bahçesi' olarak düzenlenmektedir. Millet Bahçesi içinde yürüyüş, koşu ve bisiklet yolları, sosyal

tesisler, çocuk oyun alanları, yeşil alanlar, kent mobilyaları, dinlenme alanları, seyir terası, at çiftliği gibi sosyal ve kültürel alanlar yer alıyor. Ayrıca ilçenin geçmişine yönelik gül bahçeleri, tıbbi ve aromatik bitki bahçeleri ve yirminin üzerinde ağaç çeşitlerinin bulunduğu ilk etapta 250 bin adet çok yıllık bitkinin dikileceği yeşil alanlar planlanmış. Planlanan yeşil alanlarda su tasarrufu sağlayan tam otomatik sulama sistemleri, tamamen güneş enerjisi ile çalışan şehir aydınlatmaları kullanılarak ekolojik denge de korunmuş olacak.

Nevşehir ilin kültürel zenginliğini el sanatlarında da göstermektedir. Örnek olarak Halıcılık, çömlekçilik, çinicilik, sele sepeti, bez bebek, toprak kap gibi el sanatlarını sayabiliriz. İlinizde el sanatlarını tanıtmak, gelecek kuşaklara da aktarmak için yaptığınız çalışmalar nelerdir ?

Nevşehir'de kaybolmaya yüz tutmuş olan geleneksel el sanatları için uygun eğitim ortamlarının ha-

zırlanmasına destek verilerek yöre halkının bu eğitimlerden ücretsiz ya da düşük ücretlerle faydalanmasını sağlamaya çalışıyoruz. Ayrıca kamu kurumları ve özel işletmelerin katkılarıyla geleneksel el sanatlarını teşvik etmek ve el sanatları mesleğini tanıtmak amacıyla yerel halka turistik ürün, hediyelik eşya yapımı, servis, kalite ve işletmelerin yönetimi konularında eğitimler verilmesini öngörüyoruz. İlimize gelen yerli ve yabancı turistlerin ziyaretlerinde anı olarak saklamak ve hediye vermek amaçlı satın alabileceği ürünlerin farklılaştırılması ve çeşitlendirilmesi için de çalışmalarımız var. Bu amaca yönelik bölgede hediyelik eşya olabilecek sembol, figür ve eserlerin uzmanlarca tespit edilerek pazarlama politikaları da dikkate alınarak çeşitli tasarım ve modeller oluşturulmasını planlıyoruz. Yapı-

lacak olan Avanos Organize Sanayi Bölgesi daha çok ihtisas el sanatları ağırlıklı olacaktır.

Özellikle turizm açısından en çok talep gören Kapadokya Bölgesi'nde mevcut olan bu eşyaların geliştirilmesi ve kalitesinin artırılması artık kaçınılmaz. Özellikle Derinkuyu bebeğini geliştirmek için ilgili kalkınma ajanslarından mali destek beklemekteyiz.

Yöredeki el sanatları ürünlerinin araştırılıp tespit edilerek meslek liselerinde ve halk eğitim müdürlüklerinde el sanatları bölümü ve kurslarına ağırlık verilmesi, ürünlerin aslına uygun olarak modernize edilerek üretimin yapılması ve bu ürünlerin kataloglarının hazırlanması ve ulusal ve uluslararası pazar çeşitliliğini oluşturmaya yönelik projeler ile ihracatın artırılması faa-

liyetlerini içeren projeler yapılması gündemimiz dahilindedir.

Hediyelik eşya pazarlanmasında üreticilerin organize olması, şirketleşmeye ve/veya kooperatifleşmeye gitmesi desteklenmesi kanaatindeyiz. Bu amaçla; el sanatları yapım ve üretimi yapan firmalarla iş birliği yapılacaktır.

Nevşehir gün geçtikçe büyüyen ve göç alan bir şehir bu nedenle araç trafiğinin de oldukça fazla olduğu bir gerçek, Nevşehir'in trafik yoğunluğunu rahatlatmak için yapmayı düşündüğünüz projeler var mı? Antalya-Kayseri hızlı tren projesi ile ilgili çalışmalar devam ediyor mu?

Evet özellikle yaz aylarında yurt dışından gelen gurbetçilerimiz ve turistlerle birlikte önemli bir yoğunluk oluşmaktadır. Turistik merkezlerimizde bu yoğunluğun dağıtılması amacıyla destinasyon zenginliği ve yeni alanların turizme entegre edilmesiyle bu yoğunluğun dağıtılmasını planlıyoruz. Ayrıca turistik bölgelerimizde elektrikli araçların

çoğaltılması yoluyla emisyon gazının azaltılması da önemli hedeflerimizdendir.

Turizmde erişebilirlik sağlanması ve turistlere daha iyi hizmet sunulabilmesi amacıyla destinasyon merkezleri arasında ulaşım ve transferin kolaylaştırılması ve ulaşım çeşitliliğinin geliştirilmesine yönelik, çevre dostu yenilikçi araçların yani elektrikli scooter ve benzeri araçların kullanılmasını destekleyici çalışmaları sürdürmekteyiz.

Nevşehir'de yaklaşık üç yıldır bulunuyorsunuz bu üç yıl boyunca yaşadığınız şehirle ilgili izlenimleriniz nelerdir? Nevşehir'de en öncelikli yapmak istediğiniz projeler nelerdir? Kısaca keşke şu projeyi de daha önce yapsaydık dediniz oldu mu?

Halihazırda Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı Nevşehir, Ürgüp ve Hacıbektaş Müzemiz var. Ayrıca özel müze statüsünde Avanos'ta Güray Yer Altı Seramik Müzesi, Ürgüp Mustafapaşa'da Bebek Müzesi olarak tanınan Kapadokya Sanat ve Tarih Müzesi ve Kahve Müzesi, Ürgüp Ortahisar'da Kültür Müze ve Hacıbektaş Veli Üniversitesi bünyesinde Avanos'ta Kapadokya Yaşayan Tarih Müzesi bulunmaktadır. Ören yeri sayısına gelince Nevşehir Müze Müdürlüğüne bağlı 10 ören yeri bulunmaktadır. Bu müzelerimizin yanı sıra yeni tematik müzeler eklemeyi istiyoruz.

Geniş bir potansiyele sahip ilimizin ulusal ve uluslararası toplantılara ev sahipliği yapacak içinde kongre salonlarının da olduğu Kültür Merkezi'ni ilimize kazandırmak için çalışıyoruz.

Nevşehir'in sağlık turizminde de Türkiye'de yerini almasını amaçlıyoruz. Kozaklı ilçemizdeki Kozaklı termal kaplıcaları Alman Kaplıcalar Birliği sınıflamasına göre sodyum, kalsiyum ve klor içermekte. A ve C grubu şifalı sular grubuna girmekte Su sıcaklığı 27derece ve 93 derece arasında değişmekte. Bu önemli fırsatı termal turizm, kaplıca turizmin yanı sıra tarımsal alanda seracılıkta ve Kozaklı ilçesinin ısıtılmasında kullanılmaktadır. Bugün sağlık turizminde önemli bir yere sahip kaplıcalar ve içmeceler sayesinde Kozaklı'da son yıllarda yapılan yatırımlarla kendini hissettirir duruma geldi.

Kapadokya Jeopark Projesi de önem verdiğimiz projeler arasında. Kapadokya jeoparkı Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesi içerisinde yer alan Kapadokya Volkanik Alanı'nın merkezi

kesimini oluşturan Nevşehir ili idari sınırlarını kapsıyor. Toplam jeopark alanımız 5485km'lik bir alanı kaplamakta. Bir bakıma Türkiye'nin ikinci jeoparkı Kapadokya'da oluşturuldu. Türkiye'nin UNESCO etiketli ilk ve tek jeoparkı Kula-Salihli UNESCO Global Jeoparkı'ndan bilimsel ve teknik destek alınarak geçen yıl çalışmalarına başladık. Kapadokya'nın sahip olduğu muhteşem doğal güzelliklerin jeopark ile taçlanması gerektiği düşüncesiyle bir çalışma başlattık. UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Başkanı Prof. Dr. Öcal Oğuz'un da görüşlerini alarak harekete geçtik. Kapadokya'nın, Türkiye'deki ikinci jeopark olması amacıyla çalışma yürütüyoruz. Jeopark çalışmasının bölgenin marka değerini yükselteceğine inanıyorum. Bilindiği üzere 1985 yılında Göreme Milli Parkı, UNESCO Dünya Kültür

Mirası Listesi'ne alınmıştı. Onun dışında bölgede uluslararası tescilli bir alan yok. Jeoparkla bölgemizin büyük kısmının uluslararası tescilini sağlamayı hedefliyoruz. Jeolojik oluşumlar buna müsait. Çalışmayı ayrıca Nevşehir'de açılacak, jeopark müzesiyle taçlandırmak istiyoruz. Sahada çalışmalar yapılıyor. Acıgöl, Derinkuyu ve Kozaklı ilçelerine kadar bu kapsamda değerlendirilecek zengin bir yapıya sahibiz. UNESCO'ya mektubumuzu gönderdik. Veriler ve dosyalarımız hazırlanıyor. Uzun ve meşakkatli bir süreci yürütüyoruz. Nevşehir'de katma değer üreten tüm sektör paydaşları yeni bir markanın ilimize kazandırılması konusunda son derece istekli.

Nevşehir Kapadokya Havalimanında 2022 yılında 14.965'i iç hat, 244'ü dış hatlar olmak üzere top-

lam 15.209 sefer gerçekleşmiş. Toplamda 4.590.063 yolcu havalimanımızdan geçiş yapmış. Yaz uçuş programı kapsamında günde İstanbul Havalimanından (İGA) 4, Sabiha Gökçen Havalimanından da 2 uçuş gerçekleşmekte. Bu yıl Bulgaristan/Sofya, Rusya/Moskova, İspanya/Barselona charter uçuşları başlayacak. Havalimanımız ne yazık ki ihtiyaçları tam olarak karşılayamıyor. Halihazırdaki terminal binamız 3500m2. Bu nedenle yeni terminal binası projesi hazırlandı ve şimdi ihaleye çıkılması bekleniyor. Yeni binamız ise 10000m2 olacak, gelen ve giden yolcularımıza daha sağlıklı hizmet verebilecek.

Nevşehir'de Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü kaldırılarak Kapadokya Alan Başkanlığı kuruldu. Alan Başkanlığının faaliyetlerinden biraz bahsedebilir misiniz? Kurulan bu Başkanlık bölge halkının ve turizmcilerin sorunlarına çözüm noktasında başarılı oldu mu beklentileri karşıladı mı?

İlimizin pek çok bölgesi doğal, arkeolojik ve kentsel sit alanı içinde kalması nedeniyle herhangi bir işlem yapılacağı zaman Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünden, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Komisyonundan, Doğa Koruma ve Milli Parklar Bölge Müdürlüğünden ve ilgili belediye başkanlıklarından izin alınması gerekmektedir. Bu bürokrasiye son verilmesi için 01.06.2019 tarihli/30791 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak 38 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Kapadokya Alan Başkanlığı yürürlüğe girmiştir. Amaç tarihi ve kültürel değerleri ile jeolojik/jeomorfolojik dokusunun ve doğal kaynak değerlerin korunmasını, yaşatılmasını, geliştirilmesini, tanıtılmasını, gelecek kuşaklara aktarılmasını, planlamasını, yönetilmesini ve denetlenmesini sağlamak. 7174 sayılı Kapadokya alanı hakkında kanun ile Kapadokya Alan Başkanlığı, 1/25000 ölçekli Kapadokya sit haritasında belirtilen sit alanları dışında, ileride sit olma potansiyeli bulunan alanlar da dahil edilerek bir yetki alanı oluşturmuş. Dolayısıyla bugün bahsedilen diğer kurumların da yetkisini alarak görev yapmakta. Yetki alanı 83 bin hektar bir alanı kapsıyor. Kapadokya Alan Başkanlığı bölge halkının ve turizmcilerin sorunlarına çözüm bulmaya çalışıyor.

